

Digitális eszközök és az internet használata

gyerekek részére

Minden bizonnyal te is tapasztaltad, hogy a felnőttek, hajlamosak arra koncentrálni, hogy a gyerekek mit ne tegyenek. Persze a magyarázata ennek az, hogy féltik, óvják azt, akit szeretnek. Az informatikai eszközök, illetve az internethasználat esetében is hosszasan sorolhatnánk a tilalmakat (később erre is sor kerül☺), ám előbb beszéljünk inkább a lényegről! Mégpedig arról, hogy mi az, amit biztonságosan megtehetünk. Hogyan lehet a legkisebb veszélynek kitéve használni a rendelkezésünkre álló eszközöket?

A legbiztonságosabb persze, az volna, ha egyáltalán nem kapcsolnánk be semmilyen informatikai eszközt. De valóban ez lenne a tökéletes megoldás? Teljességgel kizárt. A mai világban mindenki számára világos, hogy a számítógépek és az internet nélkül sok minden jóval bonyolultabb, vagy egyenesen megoldhatatlan lenne. Nem elkerülni kell tehát a számítógépet és internetet, hanem megtanulni a biztonságos használatukat!

Mire használhatóak az informatikai eszközök?

Számítógép

Valószínű, hogy rendszeresen kapsz ötleteket a felhasználáshoz az iskolában és barátaitól, osztálytársaidtól is. Míg az iskolában a tanuláshoz használható alkalmazásokra tanítanak, addig barátaitól elsősorban a játék, a szórakozás lehetőségeire kapsz ötleteket. Az is lehet azonban, hogy a szórakozás mellett közös tanulásra is használjátok a számítógépet.

Nézzünk körül együtt, mi mindenre való az **internet**! Gyűjtsetek Ti is minél több lehetőséget, s osszátok meg barátaitokkal, osztálytársaitokkal a hasznos alkalmazásokat!

Böngészés

A böngészés nagyjából olyan, mint amikor újságokban lapozgatunk. Ahogyan a lapozáshoz újságoldalok kellene, a böngészéshez weblapokra van szükség. A weblapok eléréséhez a hozzájuk vezető útvonalat – linkeket, vagy más néven hivatkozásokat kell ismerned. Hol találsz ilyet? Manapság bármerre, ha figyelsz. Akár az utcán a plakátokon, vagy újságokban, szórólapokon, könyvekben, s persze más weblapokon is. Ha ezeket a címeket beírod a böngészőprogram címsorába, a plakátokon szereplő programokhoz, vagy az újságok online változatához juthatsz. Ha másik honlapon találkozol linkekkel, elég kattintanod, s máris az új weboldalon találsz magad! Találhatsz így verseket, meséket, játékokat, vagy egyszerűen csak olvashatsz bármiről, ami érdekel.

Keresés

Szüleitek gyermekkorában a TV-műsorok, mozifilmek, vagy színházi előadások közötti váltogatáshoz műsorújságra volt szükség. A vonatok, buszok menetrendje könyv alakban volt

elérhető. A nyelvtanuláshoz szótár kellett, az időjárás-jelentéshez meg kellett várni a híreket a TV-ben, vagy a rádióban és még sorolhatnánk...

Ma mindehhez elég egy internetkapcsolattal rendelkező eszköz.

A STARTLAP (<http://www.startlap.hu>) például összegyűjti a legfontosabb információforrásokat: időjárás, menetrendek, szótár, stb.

Fontos tudni, ha valamiről bővebb információra van szükséged, hogyan találhatod meg! Lehet, hogy egy verset vagy mesét keresel, vagy éppen kedvenc állatod gondozásáról szeretnél többet tudni. Ekkor keresőprogramokat hívhatsz segítségül. Az egyik legismertebb a www.google.hu. Ha itt beírod, amit keresel (kulcsszó), nagyon sok találatot kapsz, melyek között nem mindig egyszerű eligazodni. Kérd szüleid, tanáraid segítségét!

Játék

Ahhoz, hogy játszd a számítógépen, nem feltétlenül kell internetet használnod. Elég, ha kedvenc játékod telepítve van a számítógépen. Azt már biztosan tapasztaltad, hogy folyamatosan változol, így változnak a játékok is, amivel szívesen játszol. A játékoknak csak egy része letölthető és telepíthető, jóval több van, amit internetre csatlakozva, online használhatsz. Az <http://egyszervolt.hu/jatek> oldalon kategóriák is segítenek a választásban.

Kapcsolatok

Fontos lehetőség az interneten a kapcsolattartás rokonokkal, vagy barátokkal. A legismertebb, s talán leggyakrabban használt formája az elektronikus levél, az e-mail. A kukacjel (@) már biztosan neked is jó ismerősöd, s ha még nincs is saját e-mail címed, szüleid címén már biztosan váltottál levelet nagyszüleiddel, vagy más rokonoddal, ismerősöddel. Az e-mailes válaszra azonban várni kell, mint a postán érkező levelekre, akkor is, ha jóval egyszerűbb és gyorsabb. Ha azonnali válaszokat szeretnél, akkor a chat – azaz csevegés – a megoldás. Ehhez kiegészítő programokra van szükséged (pl.: Skype, MSN), vagy olyan online chat – oldalra, amely lehetőséget nyújt a beszélgetésre. A közösségi oldalak többsége (pl.: iwiw, Facebook) már alkalmas ilyen online beszélgetésre is. Ehhez regisztrált felhasználónak kell lenni. Akár a saját regisztrációddal – vagy szüleid, testvéred segítségével, az ő „profiljuk”

felhasználásával – léphetsz kapcsolatba másokkal. Az online kapcsolatok veszélyeiről egy másik fejezetünkben részletesen is [írunk!](#)

Mobil eszközök – hordozható számítógépek:

Notebook – Netbook – Táblagép

Felhasználásuk alapján hasonlóak, kevés kivétellel minden lehetőség adott használatuk során, amit a számítógépnél már felsoroltunk. Azoknak a játékoknak, programoknak a használata lesz nehezebb, amelyek egér segítségével könnyebben működnek. A laptop (notebook) és a netbook esetében ugyan még gyakori kiegészítő az egér, de a táblagépek már kimondottan érintőképernyővel rendelkeznek.

Mobiltelefon, okostelefonok

Mobiltelefonod már lehet, hogy van, de általános iskolás korban még nem feltétlenül kell okostelefonnal rendelkezned! Nagy a csábítás, hiszen már a nevében is izgalmakat rejt az eszköz, de tudnod kell, hogy használata jelentős költségekkel járhat, ami szüleidnek kellemetlen lehet. Ne nyúzd őket! Ha elérkezik az általuk jónak látott idő, a megfelelő eszköz birtokosa lehetsz. Sokaknak ez csak felnőtt korukra adatik meg!

Ne felejtse el, hogy a telefon elsősorban telefonálásra való! Az okostelefonok esetében emellett természetesen az internet azonnali elérése.

Kérd meg szüleidet, hogy mutassák meg az általuk hasznosnak vélt alkalmazásokat, s ha van köztük olyan, ami neked való, biztosan megengedik a használatát.

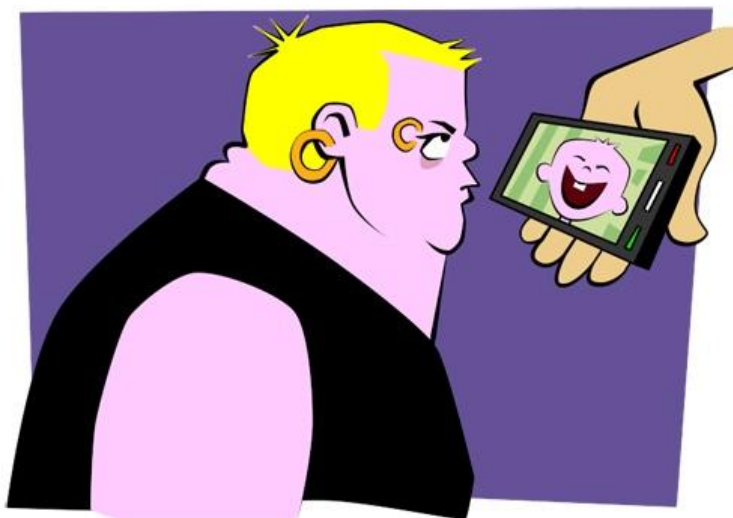
Mik lehetnek ezek? A telefonálás mellett használható wifi (vezeték nélküli internet) segítségével ingyenes beszélgetésre, arra alkalmas program segítségével (pl.: Skype). Van rajta GPS program, ami a tájékozódásban segít. Lehet vele fényképet, videót készíteni. Felnőttek számára hasznos alkalmazás a naptár, a számológép, de számos kiegészítő alkalmazás telepíthető, pl.: zseblámpa, szótárprogram, QR-kód olvasó és még sorolhatnánk.

Játékkonzolok (Wii, Xbox-Kinect)

Elérkeztünk az igazi virtuális világba. Aki szereti a fantasztikus filmeket, az már régebben is találkozhatott hasonló lehetőségekkel, de pár éve még nem sokan gondolták, hogy ez ilyen hamar valóra válik. A számítógépes játékokban a billentyűzet, vagy joystick segít az irányításban. A Wii esetében még kiegészítő eszköz szükséges az irányításhoz, de a Kinect már külön irányító eszköz nélkül is, csupán mozdulatokkal is működésbe hozható. A játékok változatosak, többnyire aktív mozgást igényelnek. Ne felejtse el azonban, hogy a szabad levegőn végzett sportot nem helyettesítheti semmilyen interaktív játék!

Fényképezőgépek, kamerák

A családi élet fontos kellékeiről beszélünk. Biztosan Te is szívesen nézegeted a csecsemőkori fotóidat, vagy az első születésnapodról készült videó felvételt. El sem hiszed, hogy az valóban Te voltál! Biztosan Te magad is készítettél már fotókat, videókat családi, vagy iskolai eseményeken fényképezőgéppel, videó kamerával, vagy akár mobiltelefonnal is. A felvételek

tárolásához a legtöbb esetben számítógépet használunk. De ne feledkezz meg róla, hogy ha az eszköz csatlakozik az internetre, fotóid mások számára is elérhetővé válhatnak! Erről még később részletesebben is szót ejtünk! Fontos lehet, hogy megoszthasd másokkal a felvételeket, de figyelj rá, hogy csak az láthassa, akinek valóban meg akarod mutatni! Erre is számtalan lehetőség kínálkozik (pl.: <http://picasa.google.com/>). Egyedül még ne próbálkozz! Kérd szüleid, tanáraid segítségét!

Webkamerák

A webkamerák használata a laptopok esetében már szinte alapvető funkció. Fontos, hogy mindig tudd, be van-e kapcsolva, és azt is, hogy mely programok esetében továbbítja az általa behatárolt képet! Manapság már az utcán sem mindig tudhatod, hogy egy óvatlan pillanatban nem kerülsz-e fel az internetre! Sok helyen erre felirat figyelmeztet. A legérdekesebb funkció azonban, amikor az interneten rátalálsz egy-egy kihelyezett webkamera felvételeire. Megnézhetsz így gólyafészkeket, vulkánkitörést, de körülnézhetsz az Eiffel-toronymnál, vagy a Niagara-vízesésnél is. Jó program lehet mindez, ha szüleidtől kérsz segítséget és együtt indultok a virtuális kirándulásra!